

ÖRÖK ÉRTÉKŰ VERSEK ÜZENETE

Fotó: Rácz

RÁCZ ATTILA

versmondó

- 1966. február 12-én, Mátészalkán született.
- Általános és középiskolai tanulmányait is itt végezte.
- A Debreceni Agrártudományi Egyetemen kapott diplomát.
- Hódmezővásárhelyen él, növényvédelmi szakmérnökként dolgozik.
- Felesége pszichológus. Három gyermekük van.

A hivatásos vers- és prózamonddó olyan előadóművészi tehetséggel, kifejezőképességgel, általános műveltséggel, stílusismerettel és magas szintű beszédkultúrával rendelkező szakember, aki képes önálló művészeti tevékenység folytatására: irodalmi alkotások értő és értető, egyéni felfogású, hiteles művészi tolmácsolásra.

Megfelelő pszichikai és fizikai adottságokkal – előadóművészi tehetséggel, beszéd- és kifejezőképességgel – egészséges orgánummal, helyes artikulációval, kulturált beszéddel rendelkezik. Többet között ezeket az elvárásokat fogalmazza meg a Magyar Oktatási Tájékoztató. Egy igényes és tehetséges amatőr vers- és prózamonddó is igyekszik lehetősége szerint e kompetenciákat magáévá tenni, folyamatosan csiszolja a vele született adottságait, mint Rácz Attila is. Közreműködőként, versmondóként egyre gyakrabban találkozunk vele a kulturális rendezvényeken. Az általa tolmácsolt mű pusztán előadásán túl megérezni azt a többlet üzenetet, melyből a versmondó a szavak által, a tekintettartásával egyéni felfogást, értelmezést ad a műnek, melynek részeseivé válik, s általa az irodalmat kedvelő hallgatóság is. Ezt nem lehet csak tanulás útján elérni, kell hozzá valami többlet, a szorgalom túl kell a talentum is.

□ Hogyan kezdődött a versmondás iránti rajongása?

Az irodalomhoz fűződő viszonyomat már általános iskolában meghatározta, ami középiskolában folytatódott, hogy az iskolai ünnepekre rendszeresen fölkeretek szavalni. Elsősorban az irodalomtanárom, de az osztályfőnököm is motivált. Később szűkebb baráti körben is eleget tettem ilyen felkéréseknek. Az irodalmon belül a vers érdekelt leginkább. Egész kisgyermekkorom óta lekötött a vers tömörsége, mely röviden, ugyanakkor nagyon lényegre törően fejezte ki a költő gondolatát. Ezek a versek belülről is motiválnak.

A legnagyobb költők üzenetét én magam is átélem, átérzem, melyek előadásával megpróbálok az irodalom iránt érdeklődő hallgatóságnak üzenni.

□ Mi az, ami arra készíti, hogy az előadóművészet útjára lépjen?

Én amatőr versmondó vagyok, hisz nem ez a hivatásom, nem ezt tanultam. Növényvédelmi szakirányú államvizsgát tett általános agrármérnök, környezetvédelmi szakmérnök vagyok. Én csak szeretem a költészetet, az irodalmat. Egyetemista koromban tagja voltam az Alföld Színjátszó Csoportnak – Nagy András László rendező vezette –, de ettől még nem tartom magam előadóművésznek. Az én hivatásom nagyon meszes áll ettől. Növényvédelmi tanácsadóként sok emberrel találkozom, akiknek segítek megoldani a szakmai gondjaikat, ezáltal sok barátság születik.

Az irodalmi megnyilvánulási vágyam az utóbbi 4-5 évre tehető. Az életem olyan időszakát éltem, amikor belső igényként lépett fel, hogy a költők szavain keresztül osszam meg másokkal a saját gondolataimat. A családom is mindig mellettem áll, az irodalmi törekvéseimben támogatnak.

□ Hogy jött létre az első est?

Négy évvel ezelőtt született meg bennem amatőr versmondóként, hogy egy előadói estet állítsak össze a saját elképzelésem alapján a kedvenc költőim azon verseiből, melyek az én gondolataimat is kifejezik. Az első alkalommal – egy zenés irodalmi estre – 2013-ban került sor a lányaim közreműködésével. Olyan költők verseivel, amelyek mindig is izgattak engem, mint pl. Ady Endre, József Attila, Radnóti Miklós... mondhatnám, ez a három költő volt, akik már egész gyermekkorom óta megérintenek. Közel százan jöttek el a Művelődési Központba erre a családi zenés irodalmi estre. A nagylányom zongorázott, a középső lányom barátja gitározott, megzenésített verseket adtak elő. Én szavaltam. Az estnek nagy sikere volt, s a jelenlévők megerősítettek abban, hogy folytassam. Közben mellém szegődtek olyan művészek, szakemberek, akik sokkal híresebbek és képzetesebb előadók, mint én, s részt vállalnak ebből a zenés irodalmi megmutakozásból, ahol a hírességek mellett ifjú tehetségek is fellépnek.

□ Egy ilyen komplex műsor szervezésekor rendező, forgatókönyvíró, előadó s producer is egyben... Hogyan folytatódott?

Mindig törekedtem arra, hogy a vers és a zene váltakozva legyen jelen egy ilyen esten, hisz ez segít a hallgatóságnak a befogadásban s lehetőséget ad a tartalmak átélésére is.

Nagy kihívás volt a József Attila-est. Sikerült azonban megnyerni Vásáry Tamás közreműködését, aki a *Nemzet Művésze* címmel kitüntetett, Kossuth-díjas magyar zongoraművész és karmester. Mindez egy véletlennek köszönhető. A Szegedi Tudományegyetem Sófi-ösztöndíj díjátadó ünnepségén voltunk, melynek alapítója Sófi József biológus – Kármán Tódor-díjas, a Szegedi Tehetséggondozó Tanács tagja –, akivel együtt jártunk középiskolába. Szinte minden évben ott vagyok az ünnepségen, segíték a szervezésben. Mindig meghív egy jelentős művészt is az alapítvány. Ekkor Vásáry Tamás zongoraművész volt a vendég, akivel itt ismerkedtem meg. Nagyon jó humorú, közvetlen ember. Beszélgetés közben vettem a bátorságot és fölvezoltam a tervezett előadói estünket, s elmondtam, milyen jó lenne, ha segítene, hogy minél magasabb szinten tudjuk kivitelezni, melyet az ő közreműködése színvonalasabbá tenne azáltal, ha eljátszana pár darabot. Legnagyobb meglepetésemre és örömömről elvállalta!

Pár hónappal később Szegeden a SZTE Zeneművészeti Kar Fricsay-termében, majd itthon, Vásárhelyen, a Bessenyei Ferenc Művelődési Központban is megismételtük ezt az estet. Mindkét helyen nagy és lelkes közönség fogadott bennünket. Ez megint megerősített, hogy folytatnom kell.

□ József Attila után mely hírességre esett a választás?

Ezután Latinovits Zoltán halálának 40. évfordulója alkalmából a legszebb verseket válogattuk össze, amelyeket az ő előadásában hallhattunk. Bajnócziné Rác Éva középiskolai tanár, versmondó, költő, akivel egymásra találtunk, több felolvasóesten léptünk fel, elvállalta Latinovits életútját prózában megfogalmazni, mely az est keretét alkotta. A prózát ő adta elő, a verseket én. Ifjabb Dani Imre zongoraművész működött közre, akiben olyan tehetségre találtunk, amit nehéz szavakba önteni. Akkor elhatároztuk, hogy együtt folytatjuk ezt a csodálatos tevékenységet.

□ 2017-ben kinek az alkotói életútját mutatják be?

Az idén Ady Endrére, a költőre emlékezünk, aki 140 éve, 1877. november 22-én Érmindszenten született. Most is Szegeden a SZTE Zeneművészeti Kar Fricsay-termében, míg Hódmezővásárhelyen a Bessenyei Ferenc Művelődési Központ színháztermében tartjuk a zenés irodalmi estet. Négy megközelítésben jelenítjük meg Ady életútját: identitása (belső küzdelmei, család), szerelem, istenes költészete, végül a társadalomkritikus.

Zongorán közreműködik ifj. Dani Imre zongoraművész, akinek repertoárján Sergey Rachmaninov és Gabriel Fauré művei szerepelnek.

A szegedi est egyben ösbemutató is, hiszen itt mutatjuk be először Ady Endre: *Márciusi naphoz* című versét Iván Sára zeneszerző megzenésítésében, Baracska Judit operaénekes előadásában, akit Koczka Ferenc zongoraművész, a Szegedi Szimfonikus Zenekar karmestere kísér.

Nem volt könnyű kiválasztani a gazdag Ady életműből az elhangzó örök értékű verseket, melyekből meglátásom szerint kihallatszik Ady hitvallása: lehetett volna másként, talán egy kicsit jobban, hogy az emberek szebben éljenek...

Versmondóként szeretném megtalálni saját magam számára éppúgy, mint a hallgatóság, a mai kor embere számára szóló üzeneteket és tolmácsolni, hogy a XXI. század embere is átérezze az alkotói vívódásokat, a társadalmi harcokat, ugyanakkor az élet szépségeit...

*

A jövőben sok sikert kívánunk Rác Attilának a művészeti tevékenységéhez, és a zenés irodalmi estek közreműködőinek!

Benák Katalin

📍 www.youtube.com/RacAttila. Felvétel: Hűvös Oszkár

ADY ENDRE*

ÉRMINDSZENT, 1877. NOVEMBER 22.
BUDAPEST, 1919. JANUÁR 27.

ADY ENDRE

Szeretném, ha szeretnének

Sem utódja, sem boldog őse,
Sem rokona, sem ismerőse
Nem vagyok senkinek,
Nem vagyok senkinek

Vagyok: mint minden ember: fenség,
Észak-fok, titok, idegenség,
Lidérces, messze fény
Lidérces, messze fény

De, jaj, nem tudok így maradni,
Szeretném magam megmutatni
Hogy látva lássanak,
Hogy látva lássanak

Ezért minden: önkínzás, ének:
Szeretném, hogyha szeretnének,
S lennék valakié
Lennék valakié

* Székely Aladár közismert fotója alapján többen megfestették Ady Endrét. Fenti képünk Markovics Horváth Antal (1851-1933) 1923-ban készült alkotása, melyet a hódmezővásárhelyi Németh László Városi Könyvtár őriz. (Repr. fotó: Gaál Györgyi.)
Forrás: NLVK Helyismereti Gyűjtemény